

Motion

Inför arbetstidsförkortning

Senast Sverige kortade arbetstiden var 1973, då vi gick från 48-timmarsvecka då vi arbetade på lördagar till dagens 40-timmarsvecka med ledigt lördag och söndag. Sedan dess har mycket hänt. Idag har vi en betydligt högre produktivitet och högre andel förvärvsarbetande.

Många länder har idag gått före och infört kortare arbetsvecka, och Sverige har hamnat på efterkälken i utvecklingen. Rösterna som sa "det går aldrig" 1973 ekar fortfarande i maktens korridorer, oavsett både fakta som säger annat och nya studier som påvisar annat.

Ett av argumenten är att vi har en åldrande befolkning och att det skulle bli svårt för den förvärvsarbetande delen av befolkningen att försörja hela kollektivet. Men i LO:s rapport "Kortare arbetstid – fakta, forskning och förutsättningar"¹ framgår att vi ur den aspekten är demografiskt fördelade jämfört med alla de europeiska länder som redan har infört arbetstidsförkortning.

Ett annat argument är att landets BNP skulle sjunka drastiskt, vilket det inte finns vidare belägg för. Under de stora arbetstidsförkortningar som genomförts i Sverige under åren 1957–1973 kan man inte se ett sådant samband.

Flera studier har påvisat ökat produktivitet och bättre psykisk och fysisk hälsa med tillhörande minskade sjukskrivningstal under försök med arbetstidsförkortning. I en brittisk studie där 61 företag med sammanlagt 3 000 anställda deltog, uppgav inget av företagen att de drabbades av mindre produktivitet. Ungefär hälften rapporterade att produktiviteten låg på samma nivå som innan, en tredjedel såg en liten förbättring och 15 procent uppgav att den hade förbättrats avsevärt.² Av de brittiska företagen valde 92% av företagen att fortsätta med förkortad arbetstid.

I Södertälje kommun dras vi med sjukskrivningstal på 3,7–8,3% på de olika kontoren och Telgekoncernen landar på 4,9%.³ "Trenden i samhället visar att det sker en ökning av den psykiska ohälsan och särskilt ökar de stressrelaterade sjukskrivningarna", kan vi läsa. Samtidigt slår LO:s rapport fast att "i dag sjukskrivs många i Sverige för stress. Samtidigt visar forskningen att en förkortning av arbetstiden leder till mindre stress, mer sömn och förbättrad möjlighet till återhämtning. Arbetstidsförkortning har visat sig ge tydliga positiva effekter på självskattad hälsa. Det är i sin tur ett mått som har bevisat samband med sjukdom och dödlighet samt kan förutsäga framtida hälsa, som sjukhusvistelser och sjukfrånvaro."

Ur ett trygghetssperspektiv har vi också en poäng i att få fler närvarande vuxna. Föräldrar med en låg lön (som omöjliggör att gå ned i arbetstid) och lång arbetsdag kombinerat med barn i mellan- och högstadieåldern kanske inte är det bästa framgångsreceptet när det gäller att hindra barn och ungas rekrytering till kriminalitet.

¹ <https://www.lo.se/lo-fakta/kortare-arbetstid-fakta-forskning-och-forutsattningar>

² <https://arbetet.se/2023/02/27/fyradagarsvecka-en-succes-i-storbritannien>

³ Södertälje kommuns årsredovisning 2024

Vidare finns det idag inom vissa yrkesområden svårigheter med att rekrytera. Detta skulle stärka kommunkoncernens attraktionskraft.

Vi har alla argument och alla fakta som behövs för att inleda arbetstidsförkortning inom kommunkoncernen. Det enda som återstår är en politisk vilja att göra livet bättre för kommunens anställda.

Barnkonsekvensanalys

Motionen innebär väldigt positiva effekter för barn till anställda inom kommunkoncernen. För övriga barn innebär det ingen konsekvens.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Detta kommer att kosta under de första åren medan det på längre sikt planar ut. Att införa arbetstidsförkortning inom två hemtjänstområden beräknades kosta 8,4 miljoner årligen beräknat för år 2025. Detta tas med i beräkningen i kommande mål- och budgetprocess.

Måluppfyllnad av Agenda 2030

Motionen svarar väl mot Agenda 2030:s globala mål 3, 4, 5 och 8.

Vänsterpartiet yrkar därför

- Att arbetstidsförkortning med bibehållen lön införs inom två hemtjänstområden. Detta kan ske stegvis med 35 timmars arbetsvecka år ett och 30 timmars arbetsvecka år två.
- Att ytterligare verksamheter/yrkesområden tillkommer årligen.
- Att Södertälje kommun och kommunens bolag antar en uttalad ambition att förkorta arbetsveckan för samtliga anställda i Södertälje kommunkoncern.

För Vänsterpartiet,

Linda Sjögren

